

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง

เข้าใจเสียงสัมผัส

ครูผู้สอน ครูธีระพล แก้วคำจันทร์

ครูวรรณรี วุ่นนุรักษ์

คำไทยใช้ให้ถูก

๑.

ต่างพ้อย

๒.

ต่างพร้อย

คำไทยใช้ให้ถูก

ต่างปร้อย

[ต่าง-ปร้อย] หมายถึง

(ว.) เป็นดวง ๆ จุด ๆ ทั่วไป, โดยปริยาย
หมายความว่า มีมลทิน, มัวหมอง,
ไม่บริสุทธิ์, เช่น มีศีลต่างปร้อย.

ทบทวน

ความรู้เดิม

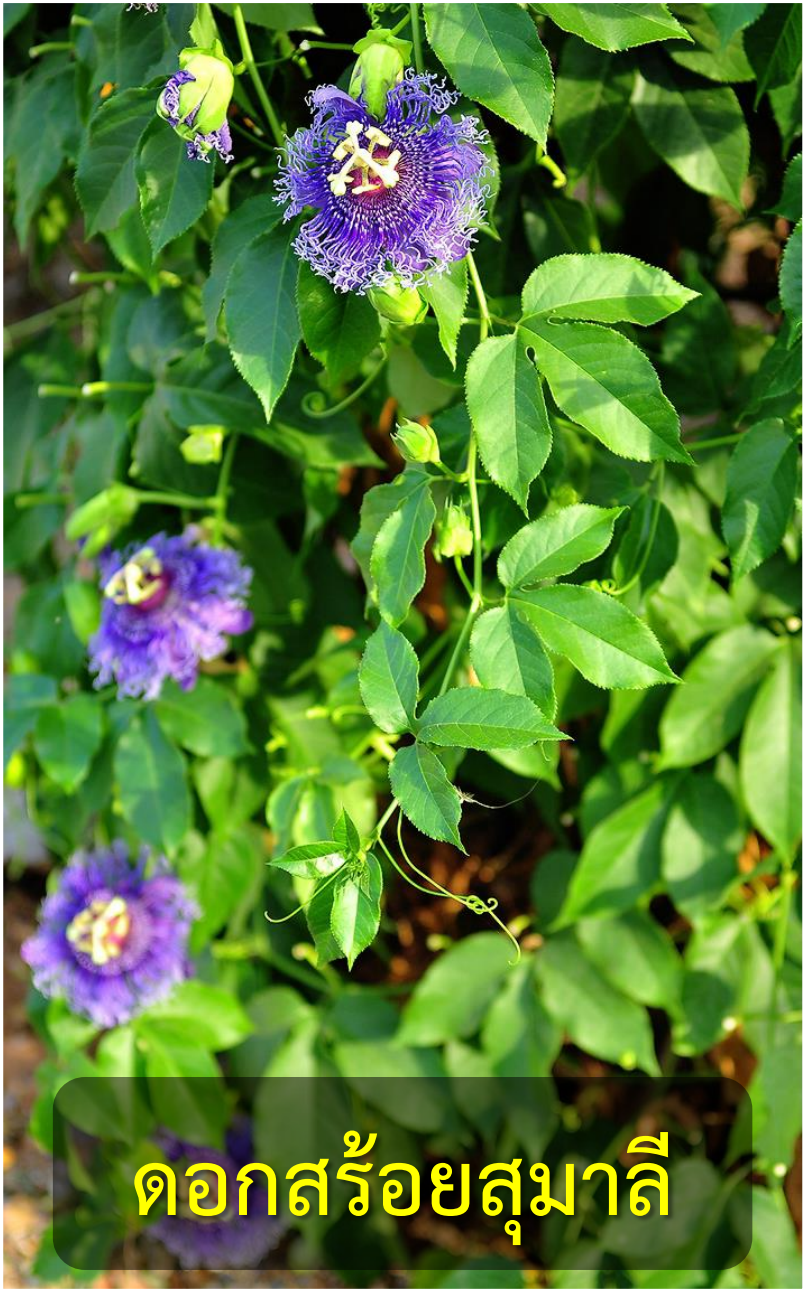
อ่านและพิจารณาบทร้อยกรอง

ดอกสร้อยฟ้าเลื้อยเลาะเกาะไม้ใหญ่
ยามลมโชยไปรยกลิ่นแสนยินดี
สร้อยสุมาลีในป่าน่าเพาะเลี้ยง
ส่งกลิ่นหอมพร้อมกันเตือนธันวา

ม่วงไสวกระจายคล้ายรัศมี
คือมาสิงดงามนามสร้อยฟ้า
ไว้คู่เคียงข้างบ้านมานพฤกษา
สร้อยสุมาลีหลากค่าน่านิยม

ผู้แต่ง : ครูภาทิพ

ดอกสร้อยสุมาลี

ดอกสร้อยฟ้า

คำถามจุดประกายความคิด

นักเรียนคิดว่าทำไม
บทร้อยกรองนี้ถึงไพเราะ

บทร้อยกรองไพเราะได้

เพราะมีเสียง “สัมผัส”

ลองดูคำสัมผัสจากบทร้อยกรอง

ดอกสร้อยฟ้าเลื้อยเลาะเกาะไม้ใหญ่
ยามลมโชยไปรยกลิ่นแสนยินดี
สร้อยสุมาลีในป่าน่าเพาะเลี้ยง
ส่งกลิ่นหอมพร้อมกันเตือนธันวา

ม่วงไสวกระจายคล้ายรัศมี
คือมาสิงดงามนามสร้อยฟ้า
ไว้คู่เคียงข้างบ้านมานพฤกษา
สร้อยสุมาลีหลากค่าน่านิยม

ผู้แต่ง : ครูภาทิพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการสังเกตคำสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะได้
๒. จำแนกคำสัมผัสจากบทร้อยกรองได้
๓. ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้คำสัมผัส

เพิ่มเติม

ความรู้ใหม่

คำสัมผัส คืออะไร

คำสัมผัสที่ควรรู้จัก

สัมผัสสระ

สัมผัสพยัญชนะ

๑) คำสัมผัสสระ

๑

คำที่มีเสียงสระเดียวกันสัมผัสกัน

เช่น

เขา - เรา - เมา

ไป - ไถ - ไต้

๑) คำสัมผัสสระ

๒

คำที่เสียงสระเดียวกันและมีตัวสะกด

จะต้องมีตัวสะกดในมาตราเดียวกัน

เช่น ดาว - หาว - ว่าว

๑) คำสัมผัสสระ

ดอกสร้อยฟ้าเลื่อยเลาะเกาะไม้ใหญ่
ม่วงไสวกระจายคล้ายรัศมี

๒) คำสัมผัสพยัญชนะ

คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นเสียงเดียวกันสัมผัสกัน
แต่ไม่จำเป็นต้องมีสระและตัวสะกดเดียวกันก็ได้

เช่น **เพ**ลิน - **เพ**ลง (เสียงพยัญชนะต้น /พล/)
 เรียม - **ร**่า (เสียงพยัญชนะต้น /ร/)

๒) คำสัมผัสพยัญชนะ

จักจั่นแจ้วแจ้วหวีดจิ้งหรีดหรีง

ลักษณะของคำสัมผัส

สัมผัสใน

คือ คำสัมผัสสระและ
สัมผัสพยัญชนะภายในวรรค
เดียวกันของบทร้อยกรอง

สัมผัสนอก

คือ คำสัมผัสสระ
ระหว่างวรรคที่ ๑-๒, ๒-๓
และ ๓-๔ ในบทร้อยกรอง

ลองดูคำสัมผัสจากบทร้อยกรอง

ดอกสร้อยฟ้าเลื้อยเลาะเกาะไม้ใหญ่
ยามลมโชยไปรยกลิ่นแสนยินดี
สร้อยสุมาลีในป่าน่าเพาะเลี้ยง
ส่งกลิ่นหอมพร้อมกันเตือนธันวา

ม่วงไสวกระจายคล้ายรัศมี
คือมาสิงดงามนามสร้อยฟ้า
ไว้คู่เคียงข้างบ้านมานพฤกษา
สร้อยสุมาลีหลากค่าน่านิยม

ผู้แต่ง : ครูภาทิพ

ฝึกวิเคราะห์คำสัมผัส ใบงานที่ ๕ เรื่อง คำสัมผัสฝึกหัดใช้

เมื่อความรู้ยอดเยี่ยมสูงเทียมเมฆ
แต่คุณธรรมต่ำแจกยอดหญ้า
อาจเสกสร้างมิจฉาสารพัน
ด้วยจิตอันไร้อายในโลกา

ที่มา : ศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล

ของขวัญจากครู

ให้หนูคนเก่ง

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

บทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานที่ ๕ เรื่อง คำสัมผัสฝึกหัดใช้
๒. ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานเพิ่มเติม
๓. ครูสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมและบันทึกผล

บทบาทนักเรียน

๑. นักเรียนฟังคำชี้แจงการทำใบงานที่ ๕ เรื่อง คำสัมผัสฝึกหัดใช้
๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมใบงานที่ ๕ เรื่อง คำสัมผัสฝึกหัดใช้

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

ใบงานที่ ๕ เรื่อง คำสัมผัสฝึกหัดใช้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง เรียนรู้คำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เข้าใจเสียงสัมผัส

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ
จากบทร้อยกรองที่กำหนดให้

ฝึกวิเคราะห์คำสัมผัส ใบงานที่ ๕ เรื่อง คำสัมผัสฝึกหัดใช้

เมื่อความรุ่มรวยยอดเยี่ยมสูงเทียมเมฆ
แต่คุณธรรมต่ำแฉกยอดหญ้า
อาจเสกสร้างมิจฉาสารพัน
ด้วยจิตอันไร้อายในโลกา

ที่มา : ศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล

ฝึกวิเคราะห์คำสัมผัส ใบงานที่ ๕ เรื่อง คำสัมผัสฝึกหัดใช้

แม้คุณธรรมสูงเยี่ยมถึงเทียมเมฆ
แต่ความรู้ต่ำแฉกเพียงยอดหญ้า
ย่อมเป็นเหยื่อทรชนจนอุรา
ด้วยปัญญาอ่อนต่อน่าน้อยใจ

ที่มา : ศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล

ฝึกวิเคราะห์คำสัมผัส ใบงานที่ ๕ เรื่อง คำสัมผัสฝึกหัดใช้

หากความรู้สูงล้ำคุณธรรมเลิศ
แสนประเสริฐกอบกิจวิจิตร
จะพัฒนาประชากรทั้งชาติไทย
ต้องฝึกไว้ความรู้คู่คุณธรรม

ที่มา : ศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล

สรุป บทเรียน

เฉลยใบงานที่ ๕ คำสัมผัสฝึกหัดใช้

๑) เมื่อความรุ่มยอดเยี่ยมสูงเทียมเมฆ
แต่คุณธรรมต่ำแจกยอดหญ้า
อาจเสกสร้างมิจฉาสารพัน
ด้วยจิตอันไร้อายในโลกา

สัมผัสสระ

- ๑) เยี่ยม - เทียม
- ๒) เมฆ - แจก
- ๓) คุณธรรม - ต่ำ
- ๔) นัน - สารพน
- ๕) มิจฉา - สารพน
- ๖) สารพน - อัน
- ๗) ไร้ - ใน

เฉลยใบงานที่ ๕ คำสัมผัสฝึกหัดใช้

๑) เมื่อความรู้ยอดเยี่ยมสูงเทียมเมฆ
แต่คุณธรรมต่ำแฉกยอดหญ้า
อาจเสกสร้างมิจฉาสารพัน
ด้วยจิตอันไร้อายในโลกา

สัมผัสพยัญชนะ

- ๑) ยอด - เยี่ยม
- ๒) ยอด - หญ้า
- ๓) เสก - สร้าง
- ๔) อัน - อาย

เฉลยใบงานที่ ๕ คำสัมผัสฝึกหัดใช้

๒) แม้นคุณธรรมสูงเยี่ยมถึงเทียมเมฆ
แต่ความรู้ต่ำเฉกเพียงยอดหญ้า
ยอมเป็นเหยื่อทรชนจนอุรา
ด้วยปัญญาอ่อนด้อยน่าน้อยใจ

สัมผัสสระ

- ๑) เยี่ยม - เทียม
- ๒) เมฆ - เฉก
- ๓) ทรชน - จน
- ๔) หญ้า - อุรา
- ๕) อุรา - ปัญญา
- ๖) ด้อย - น้อย

เฉลยใบงานที่ ๕ คำสัมผัสฝึกหัดใช้

๒) แม้นคุณธรรมสูงเยี่ยมถึงเทียมเมฆ
แต่ความรู้ต่ำเฉกเพียงยอดหญ้า
ยอมเป็นเหยื่อทรชนจนอุรา
ด้วยปัญญาอ่อนด้อยน่าน้อยใจ

สัมผัสพยัญชนะ

- ๑) ยอด - หญ้า
- ๒) ย่อม - เหยื่อ
- ๓) ด้วย - ด้อย
- ๔) น่า - น้อย

เฉลยใบงานที่ ๕ คำสัมผัสฝึกหัดใช้

๓) หากความรู้สูงล้ำคุณธรรมเลิศ
แสนประเสริฐกอบกิจวินิจฉัย
จะพัฒนาประชากรผู้ทั้งชาติไทย
ต้องฝึกไว้ความรู้คู่คุณธรรม

สัมผัสสระ

- ๑) ล้ำ - คุณธรรม
- ๒) เลิศ - ประเสริฐ
- ๓) กิจ - วินิจฉัย
- ๔) วินิจฉัย - ไทย
- ๕) พัฒนา - ประชา
- ๖) ราษฎร์ - ชาติ
- ๗) ไทย - ไว้
- ๘) รู้ - คู่

เฉลยใบงานที่ ๕ คำสัมผัสฝึกหัดใช้

๓) หากความรู้สูงล้ำคุณธรรมเลิศ
แสนประเสริฐกอบกิจวินิจฉัย
จะพัฒนาประชากรผู้ทั้งชาติไทย
ต้องฝึกไว้ความรู้คู่คุณธรรม

สัมผัสพยัญชนะ

- ๑) ล้ำ - เลิศ
- ๒) กอบ - กิจ
- ๓) คู่ - คุณธรรม

คำถามสรุป บทเรียน

๑. วันนี้นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง
๒. คำศัพท์ที่มีลักษณะ อะไรบ้าง
๓. นักเรียนจะนำความรู้เรื่องคำศัพท์ไปใช้ประโยชน์อย่างไร

สิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

๑. ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง คำคล้องจอง
๒. ใบงานที่ ๒ เรื่อง รู้จักคำนำมาคล้องจอง

บทเรียนครั้งต่อไป

“ฝึกหัดคำคล้องจอง”

รายวิชาภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

